

Piret Paiste
Saaremaa vald
Tallinna 10
Kuressaare
Saaremaa vald, 93819

Arvamus Lümända küla Spordiväljaku detailplaneeringu eskiislahenduse kohta

25.01.2024

Lugupeetud Piret Paiste,

Kolisime perega Lümändasse elama 2017. a. Elasime enne Tallinnas Kristiine piirkonnas. Mingi hetk tuli äratundmine, et linnaelu, linnatempo ja rahvarohkus meile ei sobi. Seadsime endale eesmärgi enne lapse kooliminekut ära otsustada, kuhu soovime kolida ja maja ehitama hakata. Peamine tingimus oli, et oleks rahulik, vaikne, avar (mitte mets) ja privaatne piirkond.

Mina ise olen Lümändas sündinud, kasvanud, mõned aastad eemal elanud ja siis tee Lümändasse (koju) tagasi leidnud. Abikaasa on Kuressaarest pärit, laps õpib Lümända põhikoolis. Valisime enda uuele kodule asukohta väga pikalt. Hoolega kaalutud otsusega valisime Lümändas Pärna (nüüd Vana-Pärna) kinnistu. Määravaks said valiku juures just **privaatsus, vaikus, rahu ning kaunis ja avar looduslik keskkond**. 2023. a saime lõpuks oma uue kodu valmis ja sisse kolida. Oleme aru saanud, et tegime väga õige otsuse kinnistu valikuga.

Miks ma seda kõike kirjutan? Täna on Saaremaa vald (Lümända kogukonnakogu ettepanekul) otsustanud Lümända piirkonda võimalike elamukruntide tekitamiseks teha detailplaneeringu neljale üksikelamule Spordiväljaku kinnistul. Tegu on meie kinnistu otsese naaberkinnistuga. Kuna ka kehtiv Lümända üldplaneering paneb paika, et Lümända külas **säilitatakse hajaasustus**, siis ei ole me kunagi isegi mõelnud, et meie kõrvale võib väikesele alale tekkida järsku nii palju maju korraga.

Alates 2020. a oleme pöördunud valla poole sooviga osa Spordiväljaku kinnistust ära osta just sellel põhjusel, et tagada, et meie valitud kinnistul säilivad need tingimused, mille pärast me üldse otsustasime oma kodu siia rajada: privaatsus, vaikus, rahu ning kaunis ja avar looduslik keskkond.

Pöördumistele oleme saanud vastuse, et meie ostusooviga arvestatakse, aga peame ootama ära aasta 2027, kuna **enne seda ei tehta selle maatükiga ühtegi toimingut**, kuna see kinnistu on valla omandis olnud alla 10 aasta. Vastusest selgus ka, et selliste maatükkide võõrandamiseks tuleb kümne aasta jooksul küsida keskkonnaministri luba ja sihtotstarve muutmiseks (üldkasutatavale maale ei tohi ehitada) on samuti 10 aasta jooksul vaja keskkonnaministri luba ning arvestama peab asjaoluga, et 65% võõrandamisel saadud tulust peab vald 10 aasta jooksul riigile maksma. Kuna tegu on üldkasutatava maaga, mille sihtotstarbe muutmiseks ning võõrandamiseks on enne 2027. a

vaja ministri kinnitust, siis me ei oodanud enne 2027. a mingeid arenguid ja kõige sellega ka kodu rajades arvestasime.

Kuulun ise Lümända piirkonna kogukonnakogusse ja olen Spordiväljaku kinnistu arengutega kursis. Koosolekul, kus arutati nimetatud kinnistu sihtotstarbe muutmist elamumaaks, ei nõustunud ma selle otsusega ja siis räägiti ka vaid ühest-kahest elamust. Nüüd on aga detailplaneeringusse tekkinud neli elamut. Meie piirkond (enne haldusreformi Põlluküla) ei ole sumbküla nagu Leedri, kuhu kolides tulebki arvestada, et naabri elamu on väga lähedal. Meie valisime oma kodule koha just selle järgi, et siin on avar, ei ole tihedat asustust ja on privaatsus. Tegu on 100% hajaasustuse piirkonnaga.

Kui hakkasime oma maja ehitama, siis rõhutati meile, et tuleb säilitada piirkonna ajalooliselt väljakujunenud üldilme (hajaasustus, maja üldilme, haljastus jne) ja naaberkinnistul olevale elamule ei tohi meie uus elamu olla lähemal kui 100 m. Ka Lümända üldplaneering ütleb, et elamu ehitamiseks naaberelamule lähemale kui 100 m peab olema olema naaberkinnistu omanike nõusolek. Tutvudes Spordiväljaku detailplaneeringuga näeme, et ei ole kuidagi võimalik ehitada nelja elamut koos abihoonetega sellele väikesele alale ja täita samas 100 m nõuet. Maal elamise mõistes on nelja elamu jaoks 4 ha (1 ha kinnistu kohta) väga väike ala.

Elamute sellise tiheda asetuse tõttu oleme mures tekkiva müra (ehitamine, muru niitmine, aiatööd, muusika kuulamine jne) ja põhjavee reostuse pärast. Meil ei ole tõesti selle vastu midagi, et Lümändasse ja meie „tänavale“ kolib inimesi juurde, aga neli elamut koos abihoonetega nii väikesele alale maapiirkonnas on liiga palju ja me ei ole sellega nõus.

Otseste naabritena ja detailplaneeringust kõige rohkem puudutanutena teeme ettepaneku jagada Spordiväljaku kinnistu kaheks ja anda ehitusõigus kahele elamule abihoonetega, mitte neljale. Teeme ettepaneku kaotada ära planeeringust numbrita 1 ja 2 märgitud krundid ja laiendada selle

arvelt kahte allesjäänud krunti. Nii säiliks meie piirkonna algne olemus (hajaasustus, vaikne ja rahulik piirkond) ja oleks tagatud ka põhjavee kaitse.

Oleme arvamusel, et nii nagu linnast linna lähedale (äärelinna) või maale kolides ei saa eeldada, et kaasnevad linnamugavused, ei tohiks ka maale kolinud inimestelt ära võtta neid tingimusi / põhjuseid, miks otsustati maale kolida – privaatsus, vaikus, rahu ning kaunis ja avar looduslik keskkond. Hetkel tunneme, et selle detailplaneeringuga võtab vald meie perelt need peamised tingimused, miks maale kolisime, ebaõiglaselt ja ootamatult ära. Saame aru, et meie piirkonnas on elamispindade puudus, aga paralleelselt on käimas ka Laumapõllu, Lümända planeering ja see toob Lümända piirkonda juurde mitu uut korterit, mis tegelikult juba üksi lahendab elamispindade puuduse Lümändas ära (kogukonnakogu liikmena olen teadlik, et puudus on just korteripindadest).

Pöördume Saaremaa valla poole, et paluda detailplaneering ümber teha, jagada Spordiväljaku kinnistu maksimaalselt kaheks ja anda ehitusõigus maksimaalselt kahele elamule koos abihoonetega. Nii säilib nii meie kinnistu, kui ka tulevaste kinnistute puhul privaatsus ja avarus. Soovime, et meie kinnistul säiliks need tingimused, mille järgi meie enda kodu asukoha valisime ja soovisime siia rajada.

Kuna me ei saa 28.02 avalikul koosolekul osaleda, kuna oleme mõlemad töö tõttu Eestist eemal sellel päeval, siis palume vallalt kirjalikku vastust meie pöördumisele.

Lugupidamisega

Vana-Pärna talu perekond